

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БДЖІЛЬНИЦТВА

Підготувала
Студентка 3 курсу , 6 групи
Агробіологічного факультету
Феделеш Катерина

ВСТУП

Україна належить до провідних держав світу, які мають розвинуте бджільництво, що забезпечує запилення комахозапильних рослин сільськогосподарського призначення, виробництво меду, воску, квіtkового пилку, прополісу, маточного молочка, бджолої отрути для потреб населення, харчової, медичної, парфумерно-косметичної та інших галузей і на експорт.

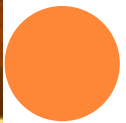
Правове регулювання бджільництва — відносно новий правовий інститут в українському аграрному праві.

Одним із виявів його є прийняття Закону України від 22 лютого 2000 р. "Про бджільництво" і численних підзаконних актів, які об'єднують комплекс норм аграрного права, що регулюють порядок зайняття бджільництвом в Україні.

Потреба в особливому правовому регулюванні цієї галузі виникла у зв'язку із завданням створення сприятливих умов для розвитку бджільництва, посилення державного контролю за якістю і безпекою його продукції, а також у зв'язку з боротьбою з хворобами бджіл.

Згідно із Законом України "Про бджільництво", *бджільництво* — галузь сільськогосподарського виробництва, основою функціонування якої є розведення, утримання та використання бджіл для запилення комахозапильних рослин сільськогосподарського призначення і підвищення їх урожайності, виробництво харчових продуктів і сировини для промисловості.

- ❖ *Об'єктами* бджільництва є робочі бджоли, бджолині матки, трутні, бджолині сім'ї, яких розводять на племінних і товарних пасіках.
- ❖ *Суб'єктами* бджільництва, незалежно від форм власності, є: племінні та товарні пасіки, племінні бджоло-розплідники; підприємства з виготовлення обладнання та пасічного реманенту; підприємства, установи й організації із заготівлі, переробки, реалізації продуктів бджільництва та препаратів із них; лабораторії сертифікації продуктів бджільництва; наукові установи, заклади освіти, дослідні господарства, які займаються бджільництвом; спілки, асоціації та інші об'єднання, діяльність яких пов'язана з бджільництвом.

За виробничим напрямом розрізняють *пасіки*:

1. *медотоварні* - призначені для одержання продуктів бджільництва (товарного меду, воску бджолиного, прополісу, маточного молочка, бджолиної отрути, збору пилку);
2. *запилювально-медові*, де бджоли використовуються для запилення садів, ягідників та ентомофільних сільськогосподарських культур і для виробництва меду;
3. *запилювальні* - призначені для запилення бджолами культур закритого ґрунту (в теплицях, парниках тощо);
4. *репродукторні* (розплідники) - для відтворення бджіл (виведення бджоломаток, виробництва пакетів бджіл і збору маточного молочка);
5. *племінні* - для розмноження, поліпшення і виведення бджіл певної породи, зберігання генофонду бджіл, що існує, виведення племінних бджоломаток, виробництва пакетів бджіл і збору маточного молочка;
6. *карантинні* - для витримування бджіл у карантині.

Правове регулювання бджільництва передбачає збереження порідної чистоти вітчизняного бджільництва.

Задля цього створюється запобіжна система схрещування й гібридизації трьох вітчизняних порід бджіл: *української степової, поліської і карпатської*.

Закон передбачає вжиття заходів із збереження генофонду бджіл: на пасіках мають утримуватися бджоли лише районованих у тій чи іншій місцевості порід згідно з планом їх порідного районування в Україні, затвердженим наказом Мінагрополітики і Української академії аграрних наук від 20 вересня 2000 р. № 184/82.

Цим наказом було затверджено цілу низку, нормативних документів: План породного районування бджіл; Порядок видачі ветеринарно-санітарного паспорта пасіки; Порядок реєстрації пасік; Правила ввезення в Україну та вивезення за її межі бджіл і продуктів бджільництва.

Згідно з *Планом породного районування* в Україні розводять три породи бджіл: українську степову, карпатську та поліську (популяцію середньоросійських бджіл), ареал розміщення яких адаптовано до їхніх породних особливостей. Породне районування бджіл є основою раціонального розміщення і використання племінних ресурсів держави, це науково обґрунтований відбір для розведення і господарського використання в конкретних регіонах таких порід бджіл, біологічні особливості яких найкращим чином відповідають типовим умовам клімату і медозбору цих регіонів, дозволяють їм виробляти в цих умовах значно більше продукції в порівнянні з іншими породами на фоні достатньої зимостійкості бджіл.

У ст. 13 Закону України "Про бджільництво" визначено, що з метою обліку пасік та здійснення лікувально-профілактичних заходів на кожну пасіку видається ветеринарно-санітарний паспорт.

Форма паспорта і порядок його видачі встановлюються вищезазначеним ***Порядком видані ветеринарно-санітарного паспорта пасіки.***

Ветеринарно-санітарний паспорт пасіки видається районним (міським) управлінням державної ветеринарної медицини на пасіку незалежно від форми її власності і є документом, який засвідчує ветеринарно-санітарний стан пасіки.

Паспорт підписується головним державним інспектором ветеринарної медицини району (міста), завіряється печаткою відповідного управління державної ветмедицини та реєструється в журналі обліку і має порядковий номер.

Паспорт пред'являється при продажу і обміні воскосировини, купівлі вощини і є підставою для видачі ветеринарних свідоцтв при вивозі (продажу) бджіл і продуктів бджільництва відповідно до Правил видачі ветеринарних документів на вантажі, що підлягають обов'язковому ветеринарному контролю, затверджених наказом Головного державного інспектора ветеринарної медицини від 7 серпня 1997 р. № 27 і зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 20 серпня 1997 р. за 326/2130.

Пасіка також підлягає обов'язковій реєстрації, яка здійснюється відповідно до *Порядку реєстрації пасік*.

Проводиться реєстрація за місцем проживання фізичної особи або за місцезнаходженням юридичної особи, яка займається бджільництвом, у місцевих державних адміністраціях або сільських, селищних, міських радах один раз у рік заснування пасіки.

Реєстрація пасік проводиться на підставі заяви фізичної чи юридичної особи незалежно від форми власності.

У заяві про реєстрацію пасіки зазначаються назва та адреса заявника, кількість бджолосімей.

Під час реєстрації пасік проводиться їх обстеження районними (міськими) управліннями державної ветеринарної медицини.

Дані обстежень заносяться до журналу обліку пасік у районному (міському) управлінні державної ветеринарної медицини.

Порядковий номер у журналі, під яким зареєстрована пасіка, присвоюється ветеринарно-санітарному паспорту пасіки.

Відповідно до *Правил ввезення в Україну та вивезення за її межі бджіл і продуктів бджільництва* експорт бджолиних сімей, бджолопакетів і бджоломаток допускається тільки юридичними/особами: підприємствами, пасіками, благополучними щодо заразних хвороб бджіл, при виконанні ветеринарних вимог країни-імпортера та наявності ветеринарного і племінного свідоцтва.

Увезення на територію України бджоломаток, бджолопакетів, бджолосімей здійснюються згідно з Планом породного районування бджіл України зі згоди Державного комітету ветеринарної медицини України та Департаменту ринків продукції тваринництва з Головною державною племінною інспекцією Міністерства аграрної політики України.

Увезення порід бджіл, що не відповідають Плану породного районування бджіл України, проводиться лише в наукових цілях зі згоди Міністерства аграрної політики України за погодженням з Українською академією аграрних наук.

Продукція бджільництва, яка підлягає вивезенню з України, повинна мати сертифікат відповідності, у якому повинно бути відображено: штрихкод країни, енергетична цінність (калорійність) одиниці продукції, адреса виробника продукції, термін зберігання, дата виготовлення, діастаз не число (для меду), гранично допустима концентрація важких металів (крім бджолої отрути) та відповідність іншим вимогам ветеринарного законодавства.

Увезення до України бджіл проводиться згідно з Ветеринарними вимогами щодо імпорту до України вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, затвердженими наказом Головного державного інспектора ветеринарної медицини України від 20 жовтня 1999 р. № 39 і зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 11 листопада 1999 р. за № 777/4070.

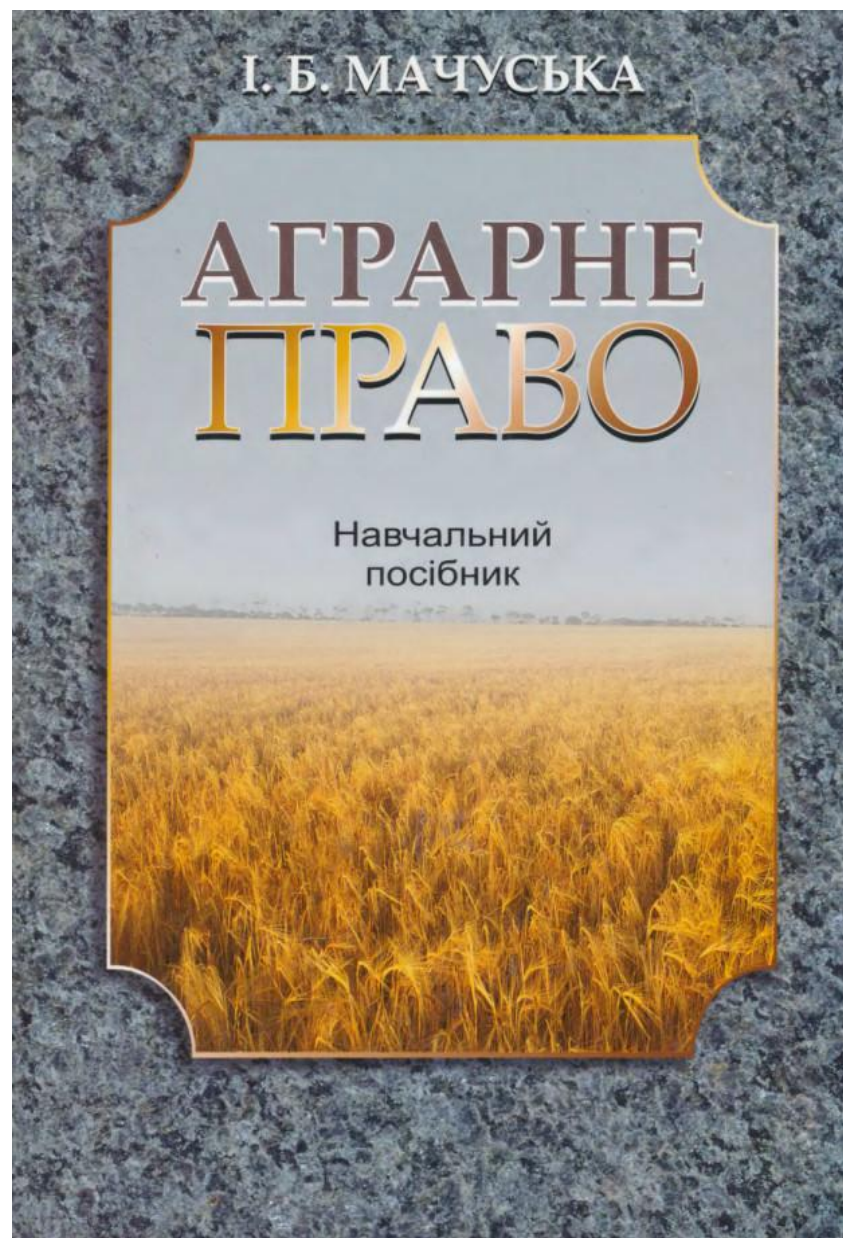
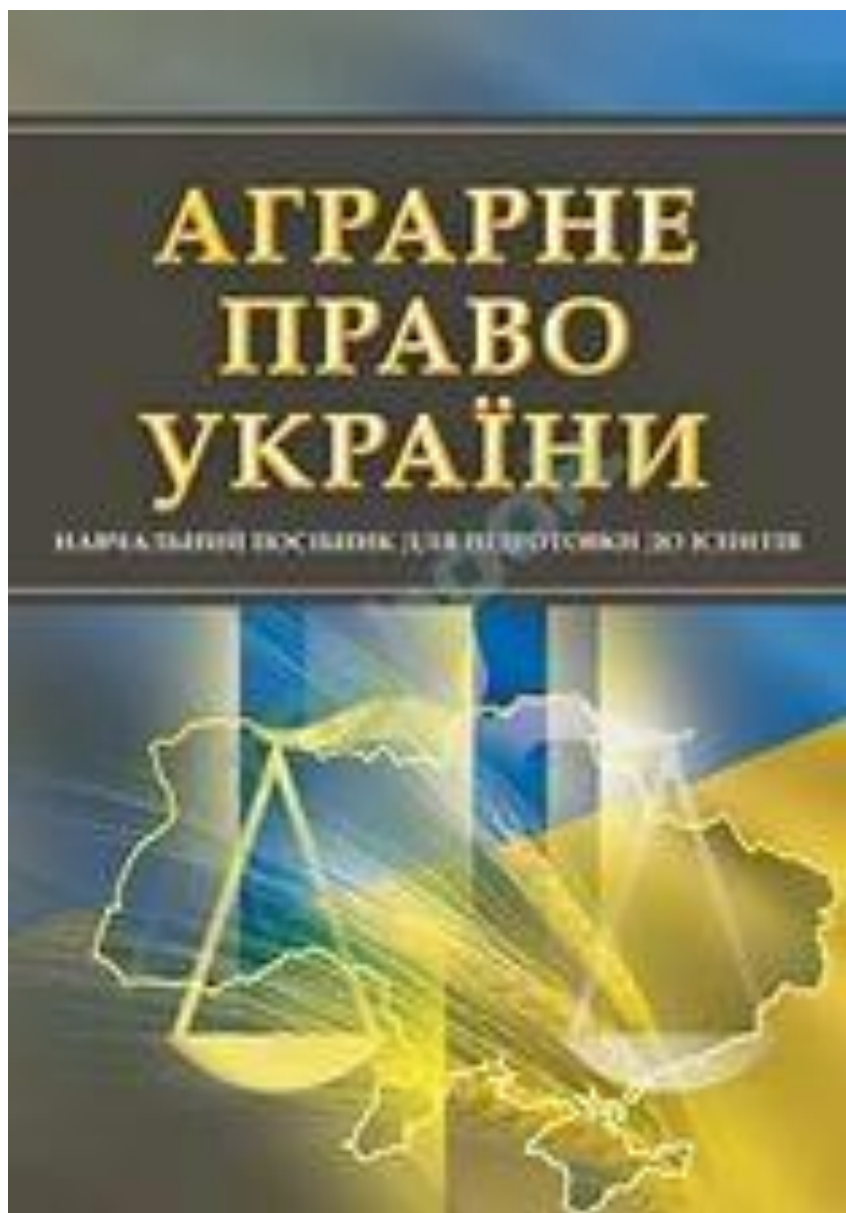

Важливе значення для регулювання діяльності у галузі бджільництва має Інструкція щодо попередження та ліквідації хвороб і отруєнь бджіл, затверджена наказом Головного державного інспектора ветеринарної медицини України від 30 січня 2001 р. № 9, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 12 лютого 2001 р. за № 131/5322.

У цій Інструкції викладено основні вимоги щодо раціонального ведення бджолярства:

- ❖ вимоги щодо розміщення і облаштування пасік;
- ❖ вимоги до утримання, годівлі й розведення бджіл;
- ❖ вимоги під час перевезення (кочівлі) бджіл на медозбір і запилення;
- ❖ заходи щодо охорони пасік від занесення збудників заразних хвороб
- ❖ бджіл і отруєння бджіл пестицидами.

ЛІТЕРАТУРА

1.) <http://www.mycurator.com.ua/art4u775.html>

2.) <http://textbooks.net.ua/content/view/500/12/>

